HASEN BİN MUHAMMED NİŞÂBÛRÎ

Tefsîr âlimlerinden. Künyesi, Ebü'l-Kâsım Nişâbûrî'dir. Doğum târihi bilinmemektedir. 406 (m. 1016) senesinde vefât etti. Şafiî mezhebinden idi. Tefsîr, kırâat, nahiv, edebiyat, megazî ve siyer ilimlerinde zamanının meşhûr âlimlerinden idi. Ebû Zekeriyyâ el-Anberî'den, Ebû Abdullah es-Saffar'dan, Ebü'l-Hüsnâ el-Karîzî'den, Ebû Muhammed el-Müznî'den, Ebû Sa'îd Amr bin Mensûr Darîr'den, Ebû Ca'fer Muhammed bin Sâlih bin Hânî'den ve zamanının diğer âlimlerinden hadîs-i şerîf işitip, ilim almıştır, ilimde yetiştikden sonra, ders vermeye başladı. Bir taraftan talebelere ders verirken, bir taraftan da halka va'zu nasihat ederek insanlara faydalı olmuştur. Talebelerinin en meşhûru Ebü'l-Kâsım Sa'lebî'dir. Diğer talebelerinden ba'zıları da Ebû Bekr Muhammed bin Abdûlvâhid Hayrî, Ebü'l-Feth Muhammed bin İsmâil el-Fergânî ve diğerleridir. Tefsîr, kırâat ve edebiyat ilimlerine dâir eserleri vardır. "Et-tenzil ve tertîbihi" adlı eseri meşhûrdur.

Hasen bin Muhammed Nişâbûrî hazretlerinin ba'zı şiirlerinin tercümesi şöyledir.

"Zaman içinde sabredilemeyecek derecede hâdise olabilir. Fakat insan için, hayatında sevinç ve neş'e günleri de vardır. Onun için karşılaşılan meşakkatler ve kederler, insanı korkutmamalıdır."

"Allahü teâlânın yarattığı herşeyde bir hikmet vardır. Öyleyse sabret, çünkü sabırda güzel neticeler vardır. Günlerin getirdiği musibetleri eğer sen sabırla karşılarsan, bu sabrından dolayı ma'nevî mertebelere ve iyiliklere kavuşursun. Zorluklar, musibetler, karanlık bir gece gibi çökünce, mutlaka karanlık geceyi aydınlatan yıldızların doğuşu gibi bir kolaylık doğar."

"Kul Rabbinden başka kimden yardım diler? İnsan şiddet ve keder ânında kime yalvarır? Dünyânın ve dünyâda bulunanların sahibi kimdir? Uzak-yakın, her yerde sıkıntıyı kaldıran rahatlığa kavuşturan kimdir? Musibetler yağarken kim kaldırır? Ey Rabbim! Bunları ancak sen yaparsın, sen ihsân edersin."

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) El-A'lâm cild-2, sh. 213

2) Tabakât-ül-müfessirîn (Dâvûdî) cild-1, sh. 140

3) Şezerât-üz-zeheb clid-3, sh. 181

4) Tabakât-ül-müfessirîn (Süyûtî) sh. 11

5) Bugyet-ül-vuât cild-1, sh. 519